

2021-05-24

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

ju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.L2@regeringskansliet.se

Andra chans för krisande företag - En ny lag om företagsrekonstruktion, SOU 2021:12

(Ju2021/01037)

Sammanfattning

Bolagsverket är positivt till utredningens förslag i stort men har en del särskilda synpunkter och kommentarer som framförs i det följande.

Inledningsvis anser Bolagsverket att det är bra att utredningen föreslår en helt ny lag om företagsrekonstruktion.

Bolagsverket instämmer i vikten av att ge i grunden livskraftiga företag som har hamnat i ekonomiska svårigheter en andra chans.

Bolagsverket ser positivt på att livskraftstestet samtidigt skärps.

Bolagsverket är positivt till att företagsrekonstruktion inte ska vara tillgängligt för gäldenärer vars bokföring är behäftad med stora brister.

Bolagsverket är positivt till förslaget om en ny lag om offentlig skulduppgörelse samt till förslaget att Bolagsverket ska ansvara för det insolvensregistret.

Bolagsverket är vidare positivt till förslaget att skärpa kravet på vem som får vara rekonstruktör, liksom förslaget att det ska införas ett skadeståndsansvar för rekonstruktören.

Det är också bra, anser Bolagsverket, att utredningen föreslår att rekonstruktörerna ska ställas under tillsyn av Kronofogdemyndigheten.

Bolagsverket har inget att invända mot att man ska kunna öka eller minska aktiekapitalet i enlighet med en fastställd rekonstruktionsplan men ställer sig däremot tveksamt till förslaget att ett aktiebolags aktiekapital, utan ändring av nationell rätt, alltid ska kunna bestämmas till ett högre eller lägre belopp utan en samtidig ändring av bolagsordningens gränser.

Bolagsverket instämmer inte i förslaget att tidpunkt för presumtion om god tro ska knytas till införandet i insolvensregistret istället för till kungörelsen i Post- och Inrikes Tidningar (PoIT).

Bolagsverket ser slutligen också positivt på förslaget att involverade aktörer ska kunna kommunicera med varandra både elektroniskt och digitalt. Detta är viktiga steg men Bolagsverket ser ett behov av tydligare och högre målsättning för fler aktörer för att skapa en mer digitaliserad, automatiserad och standardiserad kanal (maskin-till-maskinlösning) mellan verket och domstolarna.

1 Författningsförslag

1.1 Förslag till lag (2022:000) om företagsrekonstruktion

2 kap. 11 §

Det vore önskvärt att det av den här bestämmelsen (eller av 3 § i den föreslagna förordningen (2022:000) om företagsrekonstruktion) skulle framgå uttryckligen att domstolens beslut om företagsrekonstruktion ska innehålla de uppgifter som framgår av artikel 24.2 i 2015 års insolvensförordning. Detta för att tydliggöra för domstolarna vilka uppgifter som måste finnas med i beslutet. Det är ju det beslutet som ligger till grund för de uppgifter som Bolagsverket sedan ska lägga in i insolvensregistret enligt den föreslagna bestämmelsen i 11 kap. 6 §.

4 kap. 2 §

Bolagsverket anser att bestämmelsen skulle kunna klargöras ytterligare, gärna genom mer detaljerade uppräkningsav vad en gäldenär får göra utan att denne måste inhämta samtycke. Får gäldenären (en styrelseledamot eller VD) exempelvis anmäla till Bolagsverket ändringar i styrelsens sammansättning, anmäla ändring av firmateckning, öknings- eller minskningsärenden, anmäla frivillig likvidation utan att rekonstruktören medger det? Om Bolagsverket ska kunna vägra registrering på grundval av inskickade anmälningsärenden under en pågående företagsrekonstruktion (ärenden som inte finns i en fastställd rekonstruktionsplan) bör bestämmelsen bli klarare än vad nu är fallet.

4 kap. 3 §

Bolagsverket skulle förorda att tingsrättens beslut om företagsrekonstruktion ska kungöras i PoIT. Detta för att överensstämja med övriga insolvensbeslut, jfr t.ex. 2 kap. 24 § andra stycket konkurslagen (1987:672). Se vidare nedan under rubriken 7.4.2.

7 kap. 10 §

Bestämmelsen anger att aktiekapitalet alltid kan bestämmas till ett högre eller lägre belopp utan ändring av bolagsordningen. Som Bolagsverket framfört ovan är verket tveksamt till den bestämmelsen, och undrar om inte nationell rätt i så fall måste ändras, se mer under rubrik 8 nedan.

1.2 Förslag till lag (2022:000) om offentlig skulduppställning

2 kap. 10 § p. 3

Det är bra att beslutet om offentlig skulduppställning ska kungöras i PoIT. Som Bolagsverket påpekat ovan vore det mest enhetligt om även beslutet om företagsrekonstruktion skulle kungöras i PoIT.

Precis som kommenterats ovan anser Bolagsverket att det bör tydliggöras att domstolens beslut om offentlig skulduppställning ska innehålla de uppgifter som framgår av artikel 24.2 i 2015 års insolvensförordning. Det bör framgå antingen av den här bestämmelsen eller av 4 § i den föreslagna förordningen (2022:000) om offentlig skulduppställning.

1.23 Förslag till lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551)

Bolagsverket har inte någon kommentar till de föreslagna ändringarna i 25 kap. 16 och 17 §§ men vill lyfta fram ett par andra bestämmelser som möjligen också måste ändras.

Enligt 25 kap. 48 § aktiebolagslagen ska beslut om konkurs och beslut om företagsrekonstruktion registreras i aktiebolagsregistret. Om det är tänkt att även beslut om offentlig skulduppställning ska registreras i aktiebolagsregistret så måste den här bestämmelsen ändras. Sådan ändring bör i så fall också ske i 18 kap. 11 § lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar och i 16 § handelsregisterlagen (1974:157).

I 27 kap. 3 § aktiebolagslagen, som handlar om kungörelse i PoIT, finns en upplysning om att konkurs eller företagsrekonstruktion inte ska kungöras enligt aktiebolagslagen. Bör det i bestämmelsen även läggas till offentlig skulduppställning? Se också 19 kap. 5 § lagen om ekonomiska föreningar.

1.30 Förslag till förordning (2022:000) om företagsrekonstruktion

3 §

Se kommentaren till 2 kap. 11 § förslag till lag (2022:000) om företagsrekonstruktion ovan. Det är inte tillräckligt att det av 8 § i den svenska insolvensförordningen framgår att dessa uppgifter ska registreras i insolvensregistret. Den bestämmelsen pekar inte specifikt på att insolvensbeslutet ska innehålla dessa uppgifter. Avsaknaden av en sådan tydlig bestämmelse gör att Bolagsverket får ta emot många bristfälliga insolvensbeslut.

Även konkursförordningen skulle behöva innehålla en sådan bestämmelse.

1.31 Förslag till förordning (2022:000) om offentlig skulduppställning

4 §

Precis som nämnts i kommentaren ovan behöver även den här förordningen ett sådant tillägg.

1.32 Förslag till förordning om ändring i aktiebolagsförordningen (2005:559)

1 kap. 13, 15, 19, 24 och 29 §§

I dessa bestämmelser anges att en fastställd rekonstruktionsplan i vissa fall ska ges in. För Bolagsverket skulle det vara önskvärt om det kunde tydliggöras på vad sätt det kommer att

framgå att rekonstruktionsplanen verkligen är *fastställd*. Ska det ske genom ett bevis från domstolen att den är det? Det bör också klarläggas om det endast är en viss del av rekonstruktionsplanen som ska ges in till Bolagsverket, och hur det i så fall säkerställs att den inskickade delen verkligen utgör en del av en fastställd rekonstruktionsplan.

Utöver de föreslagna ändringarna anser Bolagsverket att 1 kap. 51 § måste ändras.

Det följer av 1 kap. 51 § aktiebolagsförordningen att domstolen ska underrätta Bolagsverket om den fattat beslut om konkurs eller företagsrekonstruktion. Här måste det, menar Bolagsverket, läggas till en skyldighet för domstolen att underrätta Bolagsverket om domstolen också har beslutat om upphävande av en företagsrekonstruktion eller om företagsrekonstruktionen har upphört eller om beslut har överklagats. I vart fall är sådan underrättelse viktig i de fallen det har skickats in ett ärende till Bolagsverket som grundar sig på en fastställd rekonstruktionsplan. I dessa fallen räcker det inte med den underrättelseskyldighet för domstolarna som finns i 10 § i förordning (2017:485) med kompletterande bestämmelser till 2015 års insolvensförordning eftersom den endast avser underrättelse till insolvensregistren.

För övrigt bör det möjligen i den bestämmelsen även läggas till att domstolen ska underrätta Bolagsverket om domstolen fattat ett beslut om offentlig skulduppgörelse.

4 Allmänna utgångspunkter

4.1. En ny lag om företagsrekonstruktion

Det är positivt, anser Bolagsverket, att den nya föreslagna lagen om företagsrekonstruktion ska ge även i grunden livskraftiga företag som hamnat i ekonomiska svårigheter en möjlighet att rekonstruera sig. Det är vidare bra att den nya föreslagna lagen också innehåller krav på att en rekonstruktionsplan ska fastställas av domstolen, och att den sedan ska vara bindande för gäldenären, alla berörda parter och parter som tillför ny finansiering.

5 Tidig varning

Bolagsverket instämmer med utredningen att det är viktigt att företag som närmar sig en ekonomisk kris lätt ska kunna få information om vart de då kan vända sig. Det är därför positivt att utredningen föreslår att det ska etableras en nationell kostnadsfri rådgivningstjänst som framförallt ska rikta sig till mikro- och småföretag och medelstora företag som har fått ekonomiska problem. Bolagsverket har vidare inte några invändningar mot förslaget att ge Tillväxtverket det uppdraget.

7 Vad händer när en företagsrekonstruktion inleds?

7.4 Gäldenärens rådighet över sina tillgångar (artikel 5)

7.4.1 Gäldenären ska behålla rådigheten över sina tillgångar

Det framgår i betänkandet att gäldenären ska behålla rådigheten över sina tillgångar under företagsrekonstruktionen och kunna företa rättshandlingar som avser verksamhetens dagliga drift. Om gäldenären däremot vill företa en rättshandling som ligger utanför den dagliga verksamheten ska rekonstruktörens samtycke krävas. Utredningen hänvisar i sammanhanget till att viss ledning kan hämtas från vad som gäller om den

verkställande direktörens rätt att handla inom ramen för den löpande förvaltningen i 8 kap. 29 § och 36 §§ aktiebolagslagen.

Trots hänvisningen till en VD:s löpande förvaltningsåtgärder anser Bolagsverket, utifrån verkets ansvar för företags- och föreningsregister, att det inte är klart vilka anmälningar (som kommer in till verket under en företagsrekonstruktion) som eventuellt ska kräva rekonstruktörens samtycke och som, om sådant samtycke inte ges in, ska vägras registrering. Som det ser ut idag skulle inte Bolagsverket ens kräva rekonstruktörens samtycke vid anmälan om ändring av styrelse. Inte heller skulle Bolagsverket kräva rekonstruktörens samtycke vid anmälan om frivillig likvidation. Om avsikten är att inga andra ärenden än de som finns fastställda i rekonstruktionsplanen ska kunna leda till registrering under tiden gäldenären är under företagsrekonstruktion bör det framgå av en författningsbestämmelse. Se för övrigt även Bolagsverkets kommentar till 4 kap. 2 § i den föreslagna lagen (2022:000) om företagsrekonstruktion ovan.

Bolagsverket är förvisso medvetet om att det nog inte kommer att vara särskilt vanligt förekommande att styrelsen skickar in ärenden till Bolagsverket som inte ingår i en fastställd rekonstruktionsplan, men verket vill ändå peka på att en sådan situation skulle kunna inträffa om företagsägarna är oense.

7.4.2 Rekonstruktören ska kunna begära att en rättshandling går åter

Bolagsverket skulle förorda att tingsrättens beslut om företagsrekonstruktion ska kungöras i PoIT för att det ska överensstämja med övriga insolvensbeslut. Det finns redan idag en digital kanal mellan domstolarna och PoIT som gör att informationen om inledda insolvensförfaranden på ett snabbt, enkelt och standardiserat sätt kan förmedlas och direkt nå ut till allmänheten.

Det följer dessutom av artikel 24.1 i 2015 års insolvensförordning att uppgifter om insolvens ska offentliggöras snarast möjligt efter det att ett insolvensförfarande har inletts.

Utredningen föreslår att rättshandlingar som gäldenären företar i strid med 4 kap. 2 § i den nya lagen inte ska gälla, om rekonstruktören begär att rättshandlingen ska gå åter, se 4 kap. 3 § första stycket i den nya lagen. Av andra stycket samma bestämmelse ska rättshandlingen dock inte gå åter om den företagits senast den dag då företagsrekonstruktionen registrerades i insolvensregistret. Frågan om en rättshandling ska gå åter eller inte knyts alltså till införandet i insolvensregistret och inte vid en kungörelse i PoIT. Det kommer att ställa högre krav både på innehållet i beslutet från domstolen och på hur dessa underrättelser skickas till Bolagsverket.

Idag sker underrättelser från tingsrätterna på olika sätt, det kan ske både genom vanlig post och via e-post. Besluten från tingsrätterna varierar också trots att det finns krav på att de ska innehålla de uppgifter som framgår av artikel 24.2 i 2015 års insolvensförordning (se även 8 och 10 §§ i förordningen (2017:485) med kompletterande bestämmelser till 2015 års insolvensförordning). Eftersom underrättelser från tingsrätterna till Bolagsverket sker både genom vanlig post och via e-post samt då det är mycket vanligt att besluten inte innehåller alla uppgifter krävs många gånger att extra kontakter tas med tingsrätterna för att få in saknade uppgifter. Att tingsrätterna underrättar insolvensregistret på olika sätt medför också att det kommer att ta olika lång tid innan uppgifterna om beslutet läggs in i

insolvensregistret. De här problemen uppstår inte om beslut om företagsrekonstruktion istället ska kungöras i PoIT.

Sammanfattningsvis vore kungörelse i PoIT mer rättssäkert, snabbare, enklare och mer enhetligt genom att alla andra insolvensbeslut ska kungöras i PoIT. Till detta ska läggas att den digitala kanalen redan finns mellan PoIT och domstolarna.

8 Nya regler om rekonstruktionsplaner

8.4 Åtgärder i en rekonstruktionsplan

8.4.1 Vilka åtgärder ska kunna vidtas inom ramen för en rekonstruktionsplan?

Bolagsverket förstår och instämmer i vikten av att ge företag en andra chans vid uppkommen ekonomisk kris genom att det införs fler och bättre verktyg för att förhindra en konkurs. Ett sådant verktyg som man kan komma att använda sig av i en företagsrekonstruktionsprocess är det som framgår av artikel 84.4 i bolagsrättsdirektivet 2017/1132, dvs. att vissa aktiebolagsrättsliga regler kan komma att undantas vid en rekonstruktionsprocess.

Sådana undantag från aktiebolagsrätten kan vara att en fastställd rekonstruktionsplan ska ersätta ett bolagsstämmoprotokoll vid ökning och minskning av bolagets aktiekapital.

Artikel 84.4 hänvisar inte, såvitt Bolagsverket kan se, till bestämmelser som gäller ett bolags bolagsordning. Av den anledningen ställer sig Bolagsverket tveksamt till om utredningens förslag, att ett aktiebolags aktiekapital alltid ska kunna både ökas och minskas utan hinder av bolagsordningens fastställda minimi- och maximigränser, går att förena med aktiebolagslagens nuvarande bestämmelser.

Det finns dock en otydlighet i betänkandet huruvida ändring av bolagsordningen ska ske eller inte. Det följer av 7 kap. 10 första stycket i den föreslagna lagen (2022:000) om företagsrekonstruktion att aktiekapitalet, vid ökning- eller minskning, alltid ska kunna bestämmas till ett högre eller lägre belopp *utan ändring av bolagsordningen* (kursivt här). Detsamma framgår i 8.4.2 i betänkandet. Detta tolkar Bolagsverket som att beslut om ökning och minskning ska kunna ske utan att ändring av att bolagsordningen samtidigt görs (i de fall det krävs). Av författningskommentaren till den aktuella bestämmelsen, s. 733, framgår däremot att *bolagsordningen får ändras utan att stämman har beslutat om detta* (kursivt här). Uttalandena pekar åt olika håll, såvitt Bolagsverket kan bedöma, och denna diskrepans måste därför klargöras. Med det sagt kommer Bolagsverket nedan att redogöra för vissa konsekvenser av att en ökning eller minskning ska kunna beslutas i en rekonstruktionsplan utan att bolagsordningen samtidigt ändras (där så krävs).

Det följer av 11 kap. 2 § andra stycket aktiebolagslagen (och 20 kap. 4 § när det gäller minskning) att om ett förslag till emissionsbeslut inte skulle vara förenligt med bolagsordningen, ska beslut om nödvändiga ändringar av denna fattas innan stämman beslutar i frågan om emission.

Ett beslut om bolagsordningsändring får normalt inte verkställas innan registrering har skett, se 3 kap. 5 § aktiebolagslagen. Det finns ett undantag angivet i 27 kap. 8 §

aktiebolagslagen som säger att vid emissionsbeslut som kräver ändring av bolagsordningen så kan registrering ske samtidigt.

Att inte samtidigt med öknings- eller minskningsbeslut anmäla ändring av bolagsordning (där så krävs) skulle medföra att aktiebolagsregistret inte skulle innehålla tillförlitliga uppgifter efter att en sådan ökning eller minskning har registrerats. Bolagsverket strävar hela tiden efter att de register som verket ansvarar för ska innehålla så korrekta uppgifter som är möjligt, för att underlätta för alla användare av verkets register.

Om bolaget åter blir ekonomiskt livskraftigt efter ett företagsrekonstruktionsförfarande där en ökning eller minskning av aktiekapitalet har gjorts finns det inte något förslag om att bolaget inom viss tid därefter måste anmäla till Bolagsverket en korrekt bolagsordning med aktiekapitalgränser som korresponderar med det verkliga aktiekapitalet. Att en sådan bestämmelse saknas innebär att Bolagsverkets register kan komma att innehålla felaktiga aktiekapitalgränser under en obestämt lång tid. Bolagsverket har heller inte möjlighet att, utan stöd, *ex officio*, justera bolagets aktiekapitalgränser i dess bolagsordning (samt gränsen för antalet aktier). Eftersom Bolagsverket förhåller sig till bolagsordningens gränser idag när en ökning eller minskning anmäls för registrering kommer framtida öknings- och minskningsärenden i bolaget att försvåras för verkets handläggare om de inte kan förlita sig på och förhålla sig till registrerade gränser. För att felaktigheter inte ska ske kan detta behöva åtgärdas tekniskt, vilket kommer att medföra kostnader för Bolagsverket (se vidare under avsnitt 13.3.1 nedan).

Om utredningens förslag blir verklighet måste det krävas av bolaget att det snarast åtgärdar sin bolagsordning genom att skicka in anmälan om det till Bolagsverket (när rekonstruktionsprocessen har avslutats).

När det gäller möjligheten att i en rekonstruktionsplan fastställa att aktiekapitalet ska minskas önskar Bolagsverket att det tydliggörs att aktiekapitalet inte kan minskas under det lagstadgade minimikapitalet, se bl.a. lagkommentaren till 20 kap. 31 § aktiebolagslagen.¹ Det torde alltså inte vara möjligt att i en rekonstruktionsplan besluta att aktiekapitalet för ett privat aktiebolag ska minskas under 25 000 kronor eller för ett publikt aktiebolag att minskas under 500 000 kronor.² Ett publikt aktiebolag kan, om vissa förutsättningar är uppfyllda, byta bolagskategori, se 26 kap. aktiebolagslagen. Beslut om det fattas av bolagsstämman.

Även om det torde framstå som naturligt att det minskningsbeslut som kan komma i fråga inom ramen för en företagsrekonstruktionsprocess är att aktiekapitalet ska minskas för täckande av förlust så är detta inte uppenbart i betänkandet. Ett beslut att minska aktiekapitalet för förlusttäckning får verkan direkt vid registreringen av beslutet. Om avsikten är att det även i en rekonstruktionsplan kan bli fråga om att besluta om minskning av aktiekapitalet, helt eller delvis, för avsättning till fritt eget kapital eller för återbetalning till aktieägarna följer krav på tillstånd för att minskningsbeslutet ska kunna verkställas. Tillstånd behövs dock inte om bolaget samtidigt vidtar åtgärder som medför att varken bolagets bundna egna kapital eller dess aktiekapital minskar, se 20 kap. 23 §

---

¹ JUNO, Lexxino lagkommentar till 20 kap. 31 § aktiebolagslagen av Erik Nerep, Per Samuelsson, Johan Adestam

² I sammanhanget kan även nämnas i Sverige registrerade europabolag som är form av aktiebolag och som ska ha minst 120 000 euro i aktiekapital, se artikel 4 EU-förordningen 2157/2001 om stadga för europabolag.

aktiebolagslagen. Om avsikten är att även dessa ändamål, som kräver tillstånd, kan komma att omfattas i en rekonstruktionsprocess bör det betonas än mer att aktiebolagslagens och aktiebolagsförordningens bestämmelser i övrigt gäller och därmed måste iakttas. Bestämmelser om tillstånd gäller även för minskningsbeslut som baserar sig på inlösenförbehåll enligt 20 kap. 31 § aktiebolagslagen.

I betänkandet anges det att det istället för styrelsen ska vara gäldenärens skyldighet att upprätta förslag till beslut i öknings- och minskningsärenden. Bolagsverket funderar på var skillnaden består eftersom bolaget, dvs. gäldenären, företräds av styrelsen. Bolagsverket uppfattar det därför som att det är styrelsen som ska, för gäldenärens räkning, upprätta dessa förslag.

Det vore bra med en uttrycklig bestämmelse om att ett bolag som är under företagsrekonstruktion inte utan samtycke från rekonstruktören kan anmäla andra ändringar i styrelsens sammansättning eller andra beslut om öknings- och minskningsärenden som inte baseras på en fastställd rekonstruktionsplan. Utan en sådan bestämmelse är det svårt för Bolagsverket att vägra att registrera t.ex. ett beslut om att förändra styrelsens sammansättning (om Bolagsverket inte känner till att det t.ex. planeras ett villkor i rekonstruktionsplanen som gäller byte av hela eller delar av den befintliga styrelsen i bolaget). Detsamma gäller för eventuellt anmälda öknings- och minskningsärenden som under tiden som en företagsrekonstruktion pågår inkommer till Bolagsverket. Om det inte finns någon sådan kompletterande bestämmelse riskerar den avsedda verkan av en planerad och fastställd rekonstruktionsplan att inte kunna uppnås.

Som nämnts ovan ska Bolagsverket granska de handlingar som ges in till Bolagsverket, se 27 kap. 2 § aktiebolagslagen. Finns det brister i det inskickade ärendet ska Bolagsverket förelägga sökanden att ge in efterfrågade kompletteringar. Om inte bristerna åtgärdas kan ärendet komma att avskrivas eller avslås. Bolagsverket pekar på den här bestämmelsen för att understryka att det är viktigt att, vid en fastställd rekonstruktionsplan som kanske innehåller en nyemission, sökanden (gäldenären – styrelsen) skickar in anmälan och efterfrågade handlingar (undantaget bolagsstämmoprotokoll) för att säkerställa att ärendet snabbt leder till registrering

Ett beslut om nyemission ska av styrelsen anmälas inom sex månader (13 kap. 27 §) medan t.ex. ett beslut om fondemission ska anmälas genast (12 kap. 10 §). Det föreslås inte i betänkandet att anmälningstiden avseende nyemission, teckningsoptioner och konvertibler möjligen ska vara kortare än vad som nu stadgas. Med tanke på att ett företagsrekonstruktionsförfarande ska kunna pågå som längst i femton månader önskar Bolagsverket att det tydliggörs i författning att en ökning eller minskning som beslutas i en rekonstruktionsplan också måste anmälas till Bolagsverket medan bolaget fortfarande är i företagsrekonstruktion. Om en anmälan om ökning eller minskning baserad på en fastställd rekonstruktionsplan skulle komma in efter det att förfarandet har avslutats skulle Bolagsverket i sådant fall kunna besluta att avvisa en sådan anmälan i enlighet med ett författningsstöd.

I öknings- och minskningsärenden ska, föreslås det, en bestyrkt kopia av en fastställd rekonstruktionsplan skickas in till Bolagsverket istället för en bestyrkt kopia av ett bolagsstämmoprotokoll. I 7 kap. 4 § i förslaget till lag (2022:000) om företagsrekonstruktion anges vilka olika uppgifter som en rekonstruktionsplan ska

innehålla. Planen ska t.ex. innehålla uppgift om parternas fordringar, gruppindelning och rättigheter. Det framgår inte av betänkandet om det till Bolagsverket ska skickas in hela rekonstruktionsplanen eller vissa delar av den. För att underlätta för Bolagsverkets handläggning bör det klargöras vad som ska ges in, om inte hela planen ska ges in. För Bolagsverkets del får det å andra sidan inte finnas någon tveksamhet vad gäller att det som skickas in verkligen utgör en del av en fastställd rekonstruktionsplan (om endast en viss del av planen ska skickas in till verket). Om hela rekonstruktionsplanen ska skickas in till Bolagsverket uppkommer för övrigt frågor om hantering av personuppgifter i enlighet med GDPR.

Det bör möjligen övervägas om det ska vara rekonstruktören som ska anmäla ändringarna till Bolagsverket. I så fall behöver det också regleras.

Det framgår vidare i utredningen att det bör vara möjligt att angripa en rekonstruktionsplan om t.ex. planen innehåller åtgärder som strider mot aktiebolagslagen. Klander ska i de fallen hanteras inom ramen för ett överklagande av rekonstruktionsplanen. Om överrätten skulle göra bedömningen att en redan fastställd rekonstruktionsplan inte ska fastställas kan det inverka på ärenden som hanteras eller redan har hanterats hos Bolagsverket utifrån en fastställd rekonstruktionsplan (ett öknings- eller minskningsärende). Det bör framgå vad som ska hända om Bolagsverket redan hunnit registrera ett öknings- eller minskningsärende med en fastställd rekonstruktionsplan, om den klandras och överrätten anser att planen i vissa delar inte ska fastställas. Det måste vidare säkerställas att domstolarna verkligen underrättar Bolagsverket när en rekonstruktionsplan är föremål för klander. Om Bolagsverket får underrättelse om pågående klander vid överrätt, och en anmälan om ökning eller minskning ännu inte har hunnit registreras hos verket torde registreringen få avvakta tills överrätten har fattat sitt beslut. Det är den rutinen som huvudsakligen gäller vid pågående klandertalan enligt 7 kap. 50 och 51 §§ aktiebolagslagen, dvs. att Bolagsverket i dessa fall avvaktar rättens beslut innan registrering görs.

När det för övrigt gäller underrättelser så anser Bolagsverket att det måste införas ett särskilt krav för domstolarna att underrätta Bolagsverket (i egenskap av ansvarig för företags- och föreningsregister) om beslut som gäller att företagsrekonstruktionen har upphört, upphävts, överklagats. Detta gäller särskilt med tanke på att det hos verket kan finnas pågående öknings- eller minskningsärenden hos verket som rör gäldenären och där en rekonstruktionsplan har skickats in till Bolagsverket. Bolagsverket har ovan föreslagit att ett tillägg om sådan underrättelseskyldighet lämpligen görs i 1 kap. 51 § aktiebolagsförordningen.

Det följer vidare av artikel 84.4 sista stycket att de undantag som görs inte ska påverka principen om likabehandling av aktieägare.

I den nya föreslagna lagen om företagsrekonstruktion finns bestämmelser om likabehandling, se t.ex. 2 kap. 29 § som innebär att berörda parter med tillräckligt enhetliga intressen ska behandlas lika. Avvikelser från likabehandlingsprincipen kan dock i vissa fall ske.

Om den likabehandling som utredningen omnämner i viss mån baserar sig på vad som sägs i artikel 84.4 sista stycket i direktivet 2017/1132 framgår inte klart anser Bolagsverket.

Av den anledningen vill Bolagsverket även peka på ett par bestämmelser i aktiebolagslagen. I aktiebolagslagen finns den s.k. generalklausulen (7 kap. 47 §) som anger att bolagsstämman inte får fatta beslut som är ägnat att ge en otillbörlig fördel åt en aktieägare eller någon annan till nackdel för bolaget eller någon annan aktieägare. Det finns också en likhetsprincip i aktiebolagslagen (4 kap. 1 §) om att alla aktier (inte aktieägare) har lika rätt i bolaget om inte något annat följer av bolagsordningen. Eftersom de undantag från bolagsrätten som man avser att göra i en företagsrekonstruktionsprocess inte får påverka likabehandlingen av aktieägare enligt artikel 84.4 hade Bolagsverket gärna sett att utredningen hade berört den saken närmare. Frågan om rätt majoritetskrav har uppfyllts och om t.ex. generalklausulen har iakttagits är bara ett par exempel på vad Bolagsverket granskar i ett ärende som rör ökning och minskning av ett bolags aktiekapital.

8.6 Innehållet i en rekonstruktionsplan

8.6.3 En checklista ska tas fram

Det föreslås i utredningen att checklistan, som enligt direktivet ska tas fram vad gäller rekonstruktionsplaner, ska göras tillgänglig på webbplatsen verksam.se. Detta ser Bolagsverket positivt på, men menar att ansvariga myndigheter behöver pekas ut för utveckling och förvaltning i samverkan med Tillväxtverket och Bolagsverket (som är drivande parter för verksam.se). Även finansiering behöver ställas till förfogande.

9 Offentlig skulduppgörelse - ett alternativt förfarande

Bolagsverket ser positivt på utredningens förslag att införa ett alternativt förfarande för att få en skulduppgörelse fastställd utan att det behöver upprättas någon rekonstruktionsplan. Detta snabbare och enklare förfarande kommer, tror Bolagsverket, utgöra ett viktigt verktyg för företagen att i tid försöka sanera sina skulder.

Bolagsverket är vidare positivt till att verket föreslås ansvara för insolvensregistret över offentlig skulduppgörelse. Det ansvaret bör regleras i förordningen (2007:1110) med instruktion för Bolagsverket, närmare bestämt i 3 § där det redan nu framgår att Bolagsverket för register över konkurser och företagsrekonstruktioner.

Av artikel 24 i 2015 års insolvensförordning följer ett krav på medlemsstaterna att föra insolvensregister. I artikel 24.2 framgår vilka uppgifter som ska finnas tillgängliga i insolvensregistren. I Sverige är det Bolagsverket som för insolvensregister över konkurser och företagsrekonstruktioner (samt det föreslagna insolvensregistret över offentlig skulduppgörelse). De uppgifter om insolvens som Bolagsverket tillgängliggör i insolvensregistren baserar sig uteslutande på den information verket får från den beslutande domstolen. Det är domstolens skyldighet att underrätta Bolagsverket om beslutet om insolvens. Bolagsverket är alltså helt beroende av att besluten om insolvens som domstolarna fattar innehåller de uppgifter som måste finnas i insolvensregistren enligt artikel 24.2. För att Bolagsverket ska kunna upprätthålla sitt ansvar för dessa register måste det framgå uttryckligen i författningen att de beslut om insolvens som domstolarna fattar måste innehålla de uppgifter som framgår av artikel 24.2 i den nämnda EU-förordningen.

När det gäller beslut om konkurs och företagsrekonstruktion får verket underrättelse från domstolarna också på grund av verkets ansvar över företagsregister, se t.ex. 25 kap. 48 § aktiebolagslagen. Underrättelsen leder till att det sätts en så kallad statuskod på företaget, t.ex. *KK20* (konkurs inledd). Det skulle kunna vara en fördel om även ett företag under

offentlig skulduppställning skulle förses med någon form av statuskod. Förutom att det då måste till en bestämmelse i författning krävs även viss teknisk utveckling inom Bolagsverket för att skapa en sådan ny statuskod.

Det framgår i betänkandet att gäldenären endast ska omfattas av ett konkursskydd under förfarandet. Utredningen menar att eftersom förfarandet inte ska kunna pågå längre tid än två månader behöver gäldenären bara åtnjuta ett begränsat skydd under den tiden. Precis som Bolagsverket framfört under avsnittet om företagsrekonstruktion skulle inte Bolagsverket, utan stöd i författning, kunna vägra registrering av t.ex. en frivillig likvidation som kommer in till verket under ett sådant förfarande. Om tanken är att ärenden hos Bolagsverket inte ska kunna leda till registrering under ett förfarande för offentlig skulduppställning bör detta framgå. I sammanhanget kan vidare nämnas att Bolagsverket beslutar om tvångslikvidation i de fall som framgår i 25 kap. 11 § aktiebolagslagen och att tingsrätten kan besluta om likvidation i ytterligare ett antal fall.

10 Företagsledarens skyldigheter

10.3 Motsvarar svensk lagstiftning direktivets krav på företagsledare?

Enligt artikel 19 i insolvensdirektivet så har företagsledare vissa skyldigheter vid risk för obestånd. Bolagsverket instämmer med utredningen att det finns nationella bestämmelser redan idag för att uppnå direktivkravet. Som Bolagsverket har nämnt skulle dessa redan befintliga bestämmelser kunna kompletteras med krav på att vissa associationsrättsliga åtgärder kräver medgivande från rekonstruktören. Bolagsverket har, som sagts, inte möjlighet att vägra registrering av en frivillig likvidation, en anmäld minskning av aktiekapitalet för återbetalning till aktieägarna, styrelseändring eller någon annan anmäld åtgärd om det inte finns bestämmelser som hindrar sådan registrering under ett pågående rekonstruktionsförfarande.

10.5 Undantag från likvidationsskyldigheten under pågående företagsrekonstruktion

Förslaget att styrelsen inte under en pågående rekonstruktionsprocess ska behöva hålla en andra kontrollstämma är bra. Det innebär att det solidariska ansvaret för bolagets företrädare inte heller kan göras gällande av den anledningen att en andra kontrollstämma inte hålls under den här perioden. Bolagsverket instämmer därför i att det vore kontraproduktivt att under ett pågående rekonstruktionsförfarande tvinga styrelsen att ansöka om tvångslikvidation på grund av kapitalbrist om bolaget inte inom åtta månader från den första kontrollstämman har lyckats få aktiekapitalet helt återställt. Den föreslagna respiten på två månader är väl avvägd.

11 Effektivare och mer rättssäkra förfaranden

11.2 Kraven på de som handlägger ärenden om företagsrekonstruktion

11.2.3 Ärenden om företagsrekonstruktion och offentlig skulduppställning ska bara handläggas av vissa tingsrätter

Bolagsverket har inte något att erinra mot förslaget att dessa ärenden ska koncentreras till de tingsrätter som regeringen föreskriver. Utredningen föreslår, i likhet med Ds 2019:31, att en tingsrätt i varje län ska ges behörighet att hantera dessa ärenden. Som Bolagsverket skrev i det remissvaret så skulle en sådan koncentration till endast vissa tingsrätter medföra

ökade möjligheter att få till stånd bättre och mer standardiserade underrättelser till Bolagsverket framöver.

11.5 Möjligheterna till elektronisk kommunikation

Bolagsverket anser att det är bra att det införs bestämmelser som gör det möjligt att kommunicera elektroniskt och digitalt. Detta når emellertid inte hela vägen. Målet bör sättas högre och kräva att kommunikationen företrädesvis ska ske genom s.k. maskin-till-maskinlösningar vilka innehåller större inslag av automation och standardisering och mindre av användargränssnitt. Krav på maskin-till-maskinlösningar leder till att data kan kontrolleras maskinellt på ett sätt som inte är möjligt med enbart krav på elektronisk eller digital kommunikation. Det kan här nämnas att Bolagsverket nu primärt bygger maskin-till-maskinlösningar av det skälet att data blir mer strukturerat och därmed går att kontrollera maskinellt på ett helt annat sätt än tidigare. En förhoppning från Bolagsverkets sida är därför att även domstolarna ska välja säkra maskin-till-maskinlösningar för kommunikation med involverade aktörer.

Som ansvarig för flera insolvensregister utgör Bolagsverket en viktig aktör i sammanhanget och ser det därmed som självklart att verket ska involveras i diskussionerna kring byggandet av ett mer effektivt kommunikationsförfarande vad gäller insolvens, som alltså också då bör omfatta de underrättelser om konkurs, företagsrekonstruktion och offentlig skulduppgörelse som ska skickas till Bolagsverket. En maskin-till-maskinlösning skulle medföra att underrättelser blir standardiserade och innehåller det data som är nödvändigt, samt skulle innebära en garanti för att verket får de underrättelser som verket ska ha. Att man kan lita på att uppgifterna i de insolvensregister som Bolagsverket ansvarar för är korrekta måste vara av största vikt. Det blir dessutom helt avgörande om utredningens förslag att tidpunkten för rättsverkan av ett beslut om företagsrekonstruktion ska gälla från införandet i insolvensregistret istället för från kungörelsen i PoIT.

Skulle Bolagsverket och domstolarna utbyta information (data) genom en maskin-till-maskinlösning skulle det leda till att verket kan minimera den manuella hanteringen av underrättelser högst väsentligt. Det skulle också bli mer rättssäkert anser Bolagsverket. Detta eftersom de underrättelser som Bolagsverket får till sig i egenskap av ansvarig myndighet för insolvensregistren och i egenskap av ansvarig myndighet för företags- och föreningsregistren samt företagsinteckningsregistret för närvarande skiljer sig från domstol till domstol, både vad gäller utformningen och innehållet, som nämnts tidigare.

Eftersom utredningen nu också föreslår att Bolagsverket ska ansvara för ytterligare ett insolvensregister (om offentlig skulduppgörelse) är det av största vikt att de underrättelser som ska skickas till Bolagsverket innehåller alla de uppgifter som krävs.

Sammanfattningsvis är det Bolagsverkets starka önskan att det inrättas en maskin-till-maskinlösning mellan Bolagsverket och domstolarna för att på så sätt underlätta kommunikationen, öka rättssäkerheten samt minska den manuella hanteringen av de underrättelser som ska skickas till Bolagsverket för anteckning i insolvensregistren.

13 Konsekvenser

13.3 Ekonomiska konsekvenser, m.m.

13.3.1 Konsekvenser för staten och samhället

Ett par av utredningens förslag kommer att medföra ökade kostnader för Bolagsverket. Av den anledningen har Bolagsverket tagit fram en särskild kostnadsberäkning.

Kostnadsberäkningen visar att det skulle kosta mellan 1,5 och 1,9 miljoner kronor (beräknat på 1000 kr/h) att utveckla funktionalitet för att hantera det nya föreslagna insolvensregistret över offentlig skulduppgörelse. Utöver det tillkommer ökade förvaltningskostnader om 300.000-400.000 kr per år under 2022, 2023 och 2024.

Kostnadsberäkningen visar också att det kommer att kosta ca 1,4 miljoner kronor (beräknat på 1000 kr/h) för att utveckla funktionalitet i verkets nuvarande handläggningssystem vad gäller ärenden om ökning och minskning i aktiebolag (med anledning av förslaget att ersätta bolagsstämmoprotokoll med rekonstruktionsplan samt att bolagsordningen inte samtidigt behöver ändras).

Bolagsverket gör bedömningen att dessa nu uppskattade kostnader inte ryms inom befintliga ramar utan måste täckas genom anslag.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Annika Stenberg. I den slutliga handläggningen har direktören Inga Otmalm och rättschefen Erik Janzon deltagit. Föredragande har varit verksjuristen Lena Göransson Norrsjö.

Annika Stenberg

Lena Göransson Norrsjö